

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE SEKS OG TYVENDE BIND
OTTENDE HÆFTE

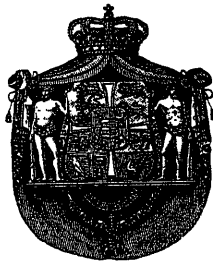
COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SÉRIE TOME 26 8me LIVRAISON

TUBERKULOSENS
UDBREDELSE I DANMARK
I AARET 1906

LA FRÉQUENCE DE LA TUBERCULOSE EN
DANEMARK EN 1906

UDGIVET AF STATENS STATISTISKE BUREAU
PUBLIÉ PAR LE BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ÉTAT

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1908

Forord.

Avant-propos.

I Henhold til § 2 i Lov Nr. 69 af 14. April 1905 om Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse paahviler det enhver Læge efter derom af det kgl. Sundhedskollegium fastsatte Regler til vedkommende Stads- eller Distriktslæge at indgive Beretning om de Tilfælde af Tuberkulose i Lunger og Strubehoved, som han faar under Behandling. Beretningen affattes paa dertil af Sundhedskollegiet godkendte Skemaer, der bl. a. skulle indeholde Oplysning om Patientens Navn, Alder, Stilling og Bopæl. En tilsvarende Beretning afgaves om Tilfælde, som vare under Behandling ved Lovens Ikrafttræden. I ovennævnte Lovs § 3 bestemtes det dernæst, at naar en Person dør af Tuberkulose i Lunger eller Strubehoved, skal den Læge, der paa Dødsfaldets Tid har haft vedkommende under Behandling, eller, hvis den paagældende ikke har været under Lægebehandling, den Læge eller de Ligsynsmænd, som foretage Ligsynet, snarest muligt anmelde Dødsfaldet for den paagældende Sundhedskommission (Epidemikommission).

I Instrukser af 10. Decbr. 1905 fra det kongelige Sundhedskollegium henholdsvis for samtlige Stads- og Distriktslæger og for samtlige Læger angaaende Indberetning af Tilfælde af Lunge- og Strubetuberkulose i Henhold til Tuberkuloseloven af 1905 fastsattes de nærmere Regler for, hvorledes de forskellige Myndigheder havde at forholde sig med Hensyn til de i Loven paabudte Indberetninger. I disse Instrukser bestemtes det bl. a., at Bestemmelsen i Loven om, af Beretninger bliver at afgive om de Tilfælde af Tuberkulose, som vare under Lægebehandling ved Lovens Ikrafttræden, skulde forstaaes saaledes, at enhver Læge affatter Anmeldelse om de Tilfælde af Tuberkulose, som han den 31. Decbr. 1905 har under Behandling.

Endvidere fastsattes det, at Afskrifter af de til Stads- eller Distriktslægerne indsendte Anmeldelser efter hvert Kvartals Udløb skulde tilstilles vedkommende Fysikus, som tillige modtager en Liste over de i Kvartalets Løb til Sundhedskommissionen (Epidemikomis-

sionen) indløbne Anmeldelser om Dødsfald; vedkommende Fysikus indsender derefter samtlige Anmeldelser og Lister efter hvert Kalenderaars Slutning til det kgl. Sundhedskollegium. Modtager Stads- eller Distriktslægen Anmeldelse om Patienter, som have Bopæl uden for Embedsomraadet, sendes Anmeldelsen direkte til vedkommende Stads- eller Distriktslæge, under hvis Embedsomraade de paagældende have Bopæl. Det samme gælder om Anmeldelserne om Dødsfald af Tuberkulose, hvilke ligeledes henføres til de paagældendes Hjemsted. Herved opnaas det, at Beliggenheden af Sygehuse, Sanatorier o. l. ikke paavirker Resultaterne.

Anmeldelsesblanketterne indeholde foruden de i Loven paabudte Rubrikker (Patientens Navn, Alder, Stilling og Bopæl) tillige Rubrikker til Oplysning om, naar Sygdommen er begyndt, om Sygdommen er bakteriologisk konstateret, om der findes Tuberkulose i andre Organer, samt om der findes Tuberkulose hos noget Medlem af den syges Husstand, Familie m. m.

Samtlige Indberetninger for Aaret 1906 samt Indberetningerne om de Tilfælde, der den 31. Decbr. 1905 vare under Behandling, ere af Statens Kontor for Sundhedsvæsen tilstillede Bureauet til Undersøgelse og delvis Bearbejdelse og danner Grundlaget for de i nærværende Hæfte indeholdte Oplysninger.

Som det vil fremgaa af de i Afsnit 1 (Side 7) anførte Bemærkninger, er det Materiale, der her har været til Raadighed, i flere Henseender mangelfuldt. Herefter har man maattet indrette Bearbejdelsen, og de Resultater, der med Sikkerhed kunne udledes af Tabellerne, have derfor en vis foreløbig og summarisk Karakter. Paa den anden Side knytter der sig selv til disse foreløbige Resultater en ikke ringe Interesse, og Bureauet har derfor — i Forstaaelse med Statskontoret for Sundhedsvæsenet — anset det for rettest at offentliggøre dem. Det tør haabes, at der herigennem hos Lægerne Landet over vil kunne vækkes en yderligere Interesse for den Opgave, hvorpaa § 2 i fornævnte Lov af 14. April 1905 tager Sigte: at tilvejebringe de bedst mulige Oplysninger om Lunge- og Strubetuberkulosens Udbredelse og Karakter i Landet som Helhed og inden for de forskellige Kredse af Befolkningen.

Statens Statistiske Bureau i Juli 1908.

MICHAEL KOEFOED.

Adolph Jensen.

Indholdsfortegnelse.

	Pag.
Indledning.	
1. Materialet	7
2. Tuberkulosens Udbredelse i de enkelte Dele af Landet	9
3. Mænd og Kvinder	12
4. Fordeling efter Alder	13
5. Ægteskabelig Stilling	15
6. Erhverv	17
7. Dødsfald af Tuberkulose	19

Tabeller.

I. Antal Tuberkulosestilfælde i Aaret 1906, fordelte efter de angrebnes Køn og Alder.....	28
II. Antal Dødsfald af Tuberkulose i Aaret 1906, fordelte efter de paagældendes Køn og Alder..	32
III. Tuberkulosestilfælde i Aaret 1906, fordelte efter Sygdommens Varighed paa Anmeldelsesdagen	36
IV. Sygdommens Varighed paa Anmeldelsesdagen hos de i Aaret 1906 af Tuberkulose døde Personer	38
V. Antal Tuberkulosestilfælde samt Dødsfald af Tuberkulose. Fordeling efter Erhverv.....	40

Table des matières.

Introduction.

1. Les matériaux.
2. La fréquence de la tuberculose dans les parties du pays.
3. Hommes et femmes.
4. Répartition d'après l'âge.
5. État civil.
6. Profession.
7. Décès après la tuberculose.

Tableaux.

I. Cas de tuberculose en 1906, par sexe et par âge des personnes atteintes.
II. Décès après la tuberculose en 1906, par sexe et par âge.
III. Durée de la maladie dans les cas de tuberculose en 1906.
IV. Durée de la maladie (antécédente à l'annonce) des personnes décédées en 1906 victimes de la tuberculose.
V. Cas de tuberculose et décès après la tuberculose. Répartition d'après la profession.

1. Materialet.

Les matériaux.

Forinden den egentlige Bearbejdelse af Materialet kunde paa-begyndes, viste det sig nødvendigt at udskrive Indberetningerne, baade om de anmeldte Tilfælde og om de døde, paa Sedler, som derefter ordnedes alfabetisk efter de paagældende Personers Navne. Herved blev man i Stand til at udskyde det meget betydelige Antal Dubletter, som fremkom ved, at flere Læger havde afgivet Indberetning om samme Person. Endvidere var man ved at sammenholde Sedlerne for de døde med Sedlerne for de tuberkulose, der vare under Lægebehandling, i Stand til at identificere de paagældende Personer, saaledes at man tillige herved fik Oplysning om, hvilke af de for Tuberkulose behandlede Personer der i Aarets Løb afgik ved Døden som Følge af Sygdommen.

Man fandt det rettest ikke særlig at bearbejde Anmeldelserne for de Personer, der vare under Lægebehandling den 31. December 1905, da Materialet viste, at Bestemmelsen om, at Indberetning skulde finde Sted for dem, der vare under Lægebehandling denne Dag, gav Plads for forskellig Forstaaelse; nogle Læger indgav saaledes kun Indberetning om dem, der søgte Lægehjælp netop paa den paagældende Dag, medens andre forstod Udtrykket i videre Betydning. Endvidere viste det sig, at flere Læger helt havde undladt at indsende Skemaer. Ved at holde sig til Anmeldelserne denne Dag, vilde man altsaa kun faa Oplysning om en mindre Del af de paa dette Tidspunkt levende Personer, der vare angrebne af Tuberkulose.

Man valgte derfor den Fremgangsmaade at samarbejde de pr. 31. December 1905 indsendte Anmeldelser med de i Løbet af

Aaret 1906 indgaaede Anmeldelser. Herved opgav man ganske vist at kunne konstatere Forholdene paa et bestemt Tidspunkt, men paa den anden Side opnaaedes der ved denne Fremgangsmaade, at Materialet blev mere tilfredsstillende. De forskellige lokale Undersøgelser, som ere foretagne i de senere Decennier, ere vel ikke af en saadan Karakter, at de have kunnet danne Grundlaget for en egentlig Beregning af det samlede Antal Tuberkulose i hele Landet paa et bestemt Tidspunkt, men de give dog Støtte for den Antagelse, at dette Tal ikke kan sættes lavere end 10000. Af nærværende Undersøgelse synes det at fremgaa, at der opstaar henimod 6000 nye Tilfælde om Aaret. Det samlede Antal Personer, der i Løbet af et Aar ere angrebne af Tuberkulose, skulde herefter kunne anslaaes til ca. 16000; der er i alt indgaaet 11587 Anmeldelser, men uagtet der saaledes — saa vidt det kan skønnes — mangler Oplysning om en ikke ringe Del af de i Aarets Løb forekommende Tuberkulosetilfælde, synes Materialet dog brugeligt til at uddrage Oplysninger af forskellig Art, saaledes — i store Træk — om Tuberkulosens forskellige Udbredelse i de forskellige Dele af Landet, i Byerne og paa Landet, blandt Mænd og Kvinder, efter Aldersklasser osv.

Der er heller ikke indgaaet Indberetninger om samtlige Tuberkulose-Dødsfald. Af det af Statskontoret for Sundhedsvæsenet udgivne Hæfte om Dødsarsagerne i Byerne i Aaret 1906 fremgaar det, at der i dette Aar er død af Lungetuberkulose i alt 1348 Personer, hvortil kommer et ganske vist ringe Antal Dødsfald af Strubetuberkulose, som i det nævnte Hæfte ikke særskilt ere undersørede fra Dødsfald af Tuberkulose i andre Organer. I nærværende Undersøgelse foreligger der kun Oplysning om i alt 1219 Dødsfald af Lunge- og Strubetuberkulose i Byerne eller 90 pCt. af det hele Antal. I øvrigt skal det med Hensyn til Indberetningerne anføres, at Anmeldelserne om Dødsfald vare meget mangelfulde, idet de i mange Tilfælde ikke indeholdt andre Oplysninger end Navnet paa den Afdøde, saaledes at det var forbundet med et ret betydeligt Arbejde at finde de tilsvarende Anmeldelsesblanketter, hvilket dog som Regel lykkedes. I de Til-

fælde, hvor ingen Anmeldelsesblanket fandtes, — hvad enten nu dette hidrørte fra, at de paagældende ikke havde været under Lægebehandling, eller fra, at vedkommende Læge havde undladt at afgive den paabudte Indberetning —, blev der under Bearbejdelsen udskrevet Anmeldelser paa Grundlag af de gennem Dødsfaldsanmeldelserne tilvejebragte Oplysninger, og disse Tilfælde (i alt lidt over 500) blev saaledes medinddragne i Undersøgelsen.

I Tilslutning til de udførlige Tabeller (Side 28 ff.) skal der i det følgende gives en tekstmæssig Fremstilling af de Hovedresultater, der kunne udledes af de indsamlede Oplysninger. For de anmeldte Tilfælde af Tuberkulose under Lægebehandling gives udførlige Oplysninger i Afsnittene 2—6; i Afsnit 7 gives i mere sammentrængt Form Oplysning om Dødsfaldene af Tuberkulose; da Indberetningerne om Dødsfaldene — som foran nævnt — ere langt mere ufuldstændige end Indberetningerne om de Tilfælde af Tuberkulose, der vare under Lægebehandling, har det været nødvendigt, at Behandlingen heraf blev mere summarisk, end man kunde ønske.

2. Tuberkulosens Udbredelse i de enkelte Dele af Landet.

La fréquence de la tuberculose dans les parties du pays.

I Tabelafdelingens Tabel I findes Oplysning om det samlede Antal Tilfælde af Lunge- og Strubetuberkulose i Aaret 1906 (herunder indbefattet de Tilfælde, som vare under Lægebehandling den 31. Decbr. 1905). Som det fremgaar af Tabellen var Antallet for hele Landet 11587 eller $4\frac{1}{2}$ p. m. af Landets Befolkning¹⁾.

¹⁾ Naar man her og i det følgende har stillet Antallet af Tilfælde i Forhold til Folketallet, er det for at have et Middel til at foretage Sammenligninger. Derimod kunne selve de beregnede Procenter — saaledes som det fremgaar af Bemærkningerne i foregaaende Afsnit — ikke være noget nøjagtigt Udtryk for den absolute Hyppighed af Tuberkulose i Danmark og i de enkelte Dele af Befolkningen. Den Promille, der angav, hvor stor en Del af hele Befolkningen, der paa et bestemt Tidspunkt er angrebet af Tuberkulose, vilde være mindre end $4\frac{1}{2}$; den Promille, der angav, hvor stor en Del der i Aarets Løb var lidende af Tuberkulose, vilde sandsynligvis være noget større end $4\frac{1}{2}$.

Inden for de større Hoveddele af Landet stiller Forholdet sig paa følgende Maade:

	Antal Tuberkulose- tilfælde	I Promille af Befolkningen
Hovedstaden (København og Frederiksberg)	3425	6,7 p. m.
Provinsbyerne	2288	4,5 —
Landdistrikterne	5874	3,8 —
Hele Landet	11587	4,5 p. m.

Disse Tal tyde paa, at Tuberkulosen er mest udbredt i Hovedstaden (6,7 p. m. af Befolkningen), mindst paa Landet (3,8 p. m. af Befolkningen), medens Provinsbyerne indtage en Mellemstilling med 4,5 p. m. eller samme Tal som for hele Landet under eet.

I omstaaende Tabel 1 gives for hver enkelt af Landets Overøvrighedskredse, delt i By og Land, samt for enkelte større Landsdele tilsvarende Oplysninger om Antallet af Tuberkulose-tilfælde i Aaret 1906, samt om Antallet i Promille af Befolkningen.

Det ses af Tabellen, at Tuberkulosens større Udbredelse i Byerne end paa Landet genfindes for de fleste af Landets Amter. Paa Øerne var overalt Promilletallet større i Byerne end paa Landet; af de jyske Amter havde derimod Vejle, Hjørring, Thisted, Viborg og Ringkøbing Amter et forholdsvis større Antal Tuberkulose i Landdistrikterne end i Byerne.

I Jylland synes Tuberkulosen at være betydelig mere udbredt end paa Øerne, og dette gælder saavel for Byerne som — i særlig Grad — for Landdistrikterne. Dette vil nærmere fremgaa af nedenstaaende Tal, som ere uddragne af Tabellen S. 11.

Antal Tuberkulose-tilfælde i Promille af Befolkningen.

	Byerne	Landdistrikterne	By og Land
Øerne (uden Hovedstaden) . .	4,2 p. m.	2,9 p. m.	3,2 p. m.
Jylland	4,7 —	3,8 —	3,9 —

Som det vil ses, er der en ikke ringe Forskel mellem Promille-Tallene for de enkelte Amter i Tabel 1, og det synes herefter, som om Tuberkulosens Udbredelse er ret forskellig i Landets enkelte

Tabel 1. Antal Tilfælde af Tuberkulose i Aaret 1906.
Efter Landsdele.

Cas de tuberculose en 1906. Par partie du pays.

	Byerne <i>villes</i>		Land- distrikterne <i>comm. rurales</i>		I alt <i>total</i>	
	Antal Tilfælde <i>cas de tuberculose</i>	I Promille af Befolkningen sur 1000 <i>hab.</i>	Antal Tilfælde <i>cas de tuberculose</i>	I Promille af Befolkningen sur 1000 <i>hab.</i>	Antal Tilfælde <i>cas de tuberculose</i>	I Promille af Befolkningen sur 1000 <i>hab.</i>
		p. m.		p. m.		p. m.
Hovedstaden <i>Cop. et Frédériksh.</i>	3425	6,7	—	—	3425	6,7
Københavns Amt	85	6,5	245	2,5	330	3,0
Frederiksborg —	85	3,6	182	2,6	267	2,8
Holbæk —	54	4,5	283	3,1	337	3,3
Sorø —	88	3,5	227	3,1	315	3,2
Præstø —	78	4,6	310	3,5	388	3,7
Sjælland <i>Séeland</i>	390	4,3	1247	3,0	1637	3,2
Bornholm	78	4,3	46	2,0	124	3,0
Lolland-Falster	95	3,6	232	2,8	327	3,0
Svendborg Amt	117	3,7	274	2,7	391	3,0
Odense —	266	4,8	324	3,2	590	3,8
Fyn <i>Fionie</i>	383	4,4	598	3,0	981	3,4
Øerne (uden Hovedst.) <i>îles</i>	946	4,2	2123	2,9	3069	3,2
Vejle Amt	175	4,1	490	5,5	665	5,0
Aarhus —	487	5,5	447	4,1	934	4,7
Randers —	144	4,7	414	4,4	558	4,5
Det sydøstlige Jylland	806	5,0	1351	4,7	2157	4,8
Aalborg Amt	194	4,9	380	4,0	574	4,3
Hjørring —	70	3,4	380	3,6	450	3,6
Thisted —	49	3,9	266	4,3	315	4,3
Det nordlige Jylland	313	4,3	1026	3,9	1339	4,0
Viborg Amt	31	2,0	428	4,3	459	4,0
Ringkøbing —	60	4,9	573	5,3	633	5,2
Ribe —	132	5,4	373	4,7	505	4,9
Det sydvestlige Jylland	223	4,3	1374	4,8	1597	4,7
Jylland <i>Jutland</i>	1342	4,7	3751	4,5	5093	4,5
Danmark (uden Hovedst.) <i>le Danemark (sans la capitale)</i>	2288	4,5	5874	3,8	8162	3,9
Hele Landet <i>le Danemark</i>	5713	5,6	5874	3,8	11587	4,5

Egne. Det er dog ikke udelukket, at Tallene i nogen Grad kunne være paavirkede af det større eller mindre Kendskab til Sygdommen hos Befolkningen og den større eller mindre Interesse for dens Bekæmpelse, saa vel hos denne som hos Lægerne i de forskellige Egne. I hvert Fald tør man — indtil videre Erfaringer foreligge — næppe tillægge de enkelte Promille-Tal i Tabellen nogen alt for absolut Betydning.

For Byernes Vedkommende synes den Regel at være almindelig, at de Amter, i hvilke der findes store Byer, have et forholdsvis stort Antal Tuberkulose, saaledes f. Eks. Aarhus Amt, Ribe Amt og Odense Amt; herfra er der dog adskillige Undtagelser, hvoraf særlig skal gøres opmærksom paa, at i Byerne i Københavns Amt, som ikke ere særlig store, anmeldtes et forholdsvis stort Antal Tilfælde af Tuberkulose, nemlig 6,5 p. m. eller mere end i noget andet Amts Byer. Omvendt udviste Vejle Amts Byer, som alle ere ret store, et forholdsvis lille Antal Tilfælde.

3. Mænd og Kvinder.

Hommes et femmes.

Af de 11587 tuberkulose Personer, om hvilke der gives Oplysninger i nærværende Undersøgelse, vare, som det fremgaar af Tabelafdelingen, 5165 Mænd (44,6 pCt.) og 6422 Kvinder (55,4 pCt.). Der fandtes altsaa i 1906 betydelig flere Kvinder end Mænd, der vare angrebne af Tuberkulose, hvilket i øvrigt ogsaa er i Overensstemmelse med tidligere Erfaringer. I de enkelte Hoveddele af Landet var Talforholdet mellem tuberkulose Mænd og Kvinder saaledes som angivet i nedenstaaende Oversigt:

	Absolute Tal			Forholdstal		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd pCt.	Kvinder pCt.	I alt pCt.
Hovedstaden	1775	1650	3425	51,8	48,2	100,0
Provinsbyerne	993	1295	2288	43,4	56,6	100,0
Landdistrikterne	2397	3477	5874	40,8	59,2	100,0
Hele Landet	5165	6422	11587	44,6	55,4	100,0

I Hovedstaden synes der altsaa at være flere Mænd end Kvinder angrebne af Tuberkulose, men Forskellen er dog ikke stor; i Pro-

vinsbyerne har Kvindekønnet Overvægten, og dette er i endnu højere Grad Tilfældet paa Landet.

Et bedre Udtryk for det forholdsvise Antal angrebne Mænd og Kvinder faar man ved at stille Antallet i Forhold til hele det tilstedeværende Antal Mænd og Kvinder. Udføres disse Beregninger, faas følgende Oversigt, der angiver Promilletallene af tuberkuløse Mænd og Kvinder i Forhold til det tilstedeværende Antal:

	Mænd	Kvinder
Hovedstaden	7,6 p. m.	5,9 p. m.
Provinsbyerne	4,1 —	4,8 —
Landdistrikterne	3,1 —	4,5 —
Hele Landet	4,1 p. m.	4,8 p. m.

I Provinsbyerne og Landdistrikterne er altsaa en forholdsvis større Del af Kvinderne end af Mændene angrebne af Tuberkulose, i Hovedstaden er derimod forholdsvis flest Mænd angrebne. Det ses endvidere, at Byernes Overvægt med Hensyn til Tuberkulosens Udbredelse for en væsentlig Del skyldes Mændene, idet Tuberkulosen blandt disse er langt mere udbredt i Byerne end paa Landet (i København f. Eks. er Forholdstallet 2—3 Gange saa stort som paa Landet), hvorimod Forskellen mellem Forholdstallene for angrebne Kvinder i By og paa Land er meget mindre.

4. Fordeling efter Alder.

Répartition d'après l'âge.

I Tabelafdelingen findes der udførlige Oplysninger om Fordelingen efter Alder. I omstaaende Tabel 2 er der for de vigtigste Hoveddele af Landet givet et Uddrag af disse Oplysninger, og til lige er der i Tabellens nederste Afdeling foretaget en Beregning over Antallet af Tuberkuløse i Promille af den tilsvarende Befolkning i de samme Aldersklasser. Befolkningens Aldersfordeling er udregnet paa Grundlag af Folkemængden i 1906, fordelt i Aldersklasser proportionalt med Aldersfordelingen i 1901. Ved denne Beregning har man fordelt de angrebne, for hvem Alderen ikke er oplyst, proportionalt med dem, for hvem Alderen kendes.

Tabel 2. Antal Tilfælde af Tuberkulose i Aaret 1906.
Efter Køn og Alder i Landets vigtigste Hoveddele.
*Cas de tuberculose en 1906. Par sexe et par âge dans
les grandes parties du pays.*

	Hovedstaden <i>la capitale</i>		Provins- byerne <i>villes de province</i>		Land- distrikterne <i>comm. rurales</i>		Hele Landet <i>le Danemark</i>	
	Mænd <i>s. m.</i>	Kvinder <i>s. f.</i>	Mænd <i>s. m.</i>	Kvinder <i>s. f.</i>	Mænd <i>s. m.</i>	Kvinder <i>s. f.</i>	Mænd <i>s. m.</i>	Kvinder <i>s. f.</i>
A. Absolute Tal <i>chiffres réels</i>								
Under 10 Aar ans.....	66	71	43	51	110	153	219	275
10—15 Aar	34	56	40	84	114	267	188	407
15—20 —	115	160	107	145	257	393	479	698
20—25 —	215	262	170	197	361	511	746	970
25—30 —	243	290	120	219	309	493	672	1002
30—35 —	214	207	99	158	244	377	557	742
35—40 —	191	167	93	123	174	309	458	599
40—45 —	207	130	73	81	159	235	439	446
45—50 —	148	96	64	61	142	181	354	338
50—60 —	211	102	83	67	235	237	529	406
60—70 —	79	61	42	41	159	179	280	281
70 Aar og derover 70 ans—	20	29	16	19	54	62	90	110
Uangiven Alder <i>âge inconnu</i>	32	19	43	49	79	80	154	148
I alt total...	1775	1650	993	1295	2397	3477	5165	6422
B. I Forhold til Folke- mængden <i>sur 1000 hab.</i>								
	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.	p. m.
Under 10 Aar ans.....	1,3	1,4	0,7	0,9	0,6	0,8	0,7	0,9
10—15 Aar	1,5	2,4	1,6	3,3	1,4	3,3	1,4	3,1
15—20 —	5,5	6,6	4,6	5,8	3,3	5,4	3,9	5,7
20—25 —	9,1	9,3	8,9	8,3	6,0	8,7	7,3	8,8
25—30 —	12,1	11,6	6,9	10,5	6,2	9,8	7,7	10,4
30—35 —	12,2	9,1	6,2	8,9	5,7	8,2	7,3	8,6
35—40 —	12,1	8,1	6,9	7,8	4,5	7,5	6,7	7,7
40—45 —	13,9	6,7	5,6	5,3	4,0	5,7	6,5	5,9
45—50 —	12,1	6,3	5,9	5,0	4,0	4,9	6,0	5,3
50—60 —	12,5	4,4	5,3	3,5	3,7	3,7	5,5	3,8
60—70 —	8,6	4,0	4,1	3,0	3,3	3,6	4,1	3,6
70 Aar og derover 70 ans—	3,9	2,9	2,3	1,8	1,6	1,7	2,0	1,9
I alt total...	7,6	5,9	4,1	4,8	3,1	4,5	4,1	4,8

Det fremgaar af Tabellen, at Tuberkulosens Udbredelse stiger med Alderen. Af Børnene under 10 Aar er saaledes i Gennem-

snit for hele Landet ikke en Gang 1 Promille angrebet af Lungetuberkulose, men derefter stiger Antallet hurtigt indtil 25—30 Aars Alderen, hvor Maksimum naas; i denne Aldersklasse er omtrent 8 p. m. af Mændene og godt 10 p. m. af Kvinderne angrebne. Derefter synke Forholdstallene fra Aldersklasse til Aldersklasse, og fra 70 Aars Alderen er kun 2 p. m. af Befolkningen angrebet.

Gaar man mere i Enkeltheder, hvor det dog maa erindres, at Antallet af Tilfælde ofte er saa ringe, at Udsvingene kan bero paa Tilfældigheder, viser det sig, at i Byerne — og da særlig i Hovedstaden — er Tuberkulosen omtrent lige stærkt udbredt blandt Mændene i alle Aldersklasserne fra 25 til 60 Aar, altsaa blandt Mændene i de arbejdsdygtige Aldersklasser; paa Landet er derimod Promilletallene i noget højere Grad end i Byerne aftagende med Alderen. I Byerne er der i de yngste Aldersklasser flere angrebne Kvinder end Mænd, i de ældste Aldersklasser er derimod det omvendte Tilfældet; paa Landet er der gennem alle Aldersklasser forholdsvis flere angrebne Kvinder end Mænd.

5. Ægteskabelig Stilling.

État civil.

Oplysninger om de af Tuberkulose angrebne Personers ægteskabelige Stilling har man kun for Kvindernes Vedkommende, idet den Rubrik paa Blanketten, hvori den paagældendes Stilling skulde anføres, indeholdt den Bestemmelse, at for Hustruens Vedkommende skulde Mandens Stilling anføres, for Børn under 15 Aar Forældres eller Husfaderens eller Værgens. Af Oplysningerne i Rubrikken kunde det derfor i de fleste Tilfælde ses, om vedkommende Kvinde var gift, ugift eller Enke, medens tilsvarende Oplysninger for Mændene kun undtagelsesvis fremgik af Blanketterne. I omstaaende Tabel 3 er for Landet som Helhed meddelt de saaledes tilvejebragte Oplysninger for Kvindernes Vedkommende. Tillige er der for hver Gruppe udregnet Antallet af angrebne Kvinder i Forhold til den tilsvarende kvindelige Befolkning i Aaret 1906.

Tabel 3. Fordeling efter ægteskabelig Stilling.
Kvinder.

Répartition d'après l'état civil. Femmes.

	Absolute Tal <i>chiffres réels</i>						I Promille af den kvindelige Befolkning i hver Gruppe <i>sur 1000 hab. du sexe f.</i>		
	Ugifte <i>célibataires</i>	Gifte <i>mariées</i>	Enker <i>veuves</i>	Separerede og Fraskilte <i>separées et divorcées</i>	Uangiven Familiestilling <i>inconnu</i>	I alt <i>total</i>	Ugifte <i>célibataires</i>	Gifte <i>mariées</i>	Enker <i>veuves</i>
Under 15 Aar <i>ans</i>	682	"	"	"	"	682	p. m. 1,6	"	"
15—20 Aar	668	15	2	"	13	698	5,5	—	—
20—25 —	691	234	3	"	42	970	8,6	8,8	—
25—30 —	451	498	11	8	34	1002	11,4	9,4	13,1
30—35 —	207	481	28	7	19	742	9,9	7,9	16,7
35—40 —	122	422	31	8	16	599	8,3	7,3	10,3
40—45 —	71	318	47	3	7	446	6,1	5,6	8,9
45—50 —	61	225	38	9	5	338	7,0	4,7	5,6
50—60 —	54	259	74	4	15	406	4,2	3,7	3,8
60—70 —	23	157	83	5	13	281	2,8	4,1	3,0
70 Aar og derover <i>70 ans</i> —	9	31	58	1	11	110	1,7	2,2	1,8
Uangiven Alder <i>âge inconnu</i>	17	46	11	1	73	148	—	—	—
I alt <i>total</i> ...	3056	2686	386	46	248	6422	—	—	—

Det vil ses af Tabellen, at der i Forhold til det tilstedeværende Antal Kvinder i hver enkelt Alders- og Civilstandsgruppe gennemgaaende er forholdsvis færrest angrebne af Tuberkulose blandt de gifte Kvinder, hvilket for saa vidt ogsaa stemmer med, at de gifte Kvinder i de fleste Aldersklasser have en lavere Dødelighed end de ugifte. Af de ugifte Kvinder er der for de fleste Aldersgruppers Vedkommende et forholdsvis større Antal angrebne end af de gifte. For Enkernes Vedkommende er der igen flere angrebne end blandt de ugifte i Aldersklasserne indtil 45 Aar, medens Enkerne over denne Alder udvise et mindre Antal angrebne end de ugifte, men flere end de gifte. For de separerede og fra-

skilte Kvinder ere Tallene for smaa til at kunne danne Grundlaget for paalidelige Slutninger.

6. Erhverv.

Profession.

I Tabelafdelingens Tabel V findes udførlige Oplysninger om de i Aaret 1906 af Tuberkulose angrebne Personers Erhverv, kombineret med Alderen. Tilsvarende Oplysninger gives i samme Tabel for de af Tuberkulose døde Personer. Tabellens Aldersgrupper ere de samme som de, der ere benyttede ved Erhvervsopgørelsen efter Folketællingen i Aaret 1901 (jfr. Statistisk Tabelværk 5. Række, Litr. A. Nr. 4), saaledes at der herigennem er Mulighed for tilnærmelsesvis at beregne Tuberkulosens Udbredelse inden for de forskellige Erhvervsgrupper under Hensyn til Alderen.

Imidlertid skal det straks siges, at det synes, som om Tuberkulosen i det store og hele er omtrent lige stærkt udbredt over de forskellige store Hovedgrupper af Erhverv. Paa Forhaand maatte man vente, at Udbredelsen af Sygdommen var størst i de mindre bemidlede Lag af Befolkningen. Dette er ogsaa hyppigt Tilfældet, men Regelen er ikke almindelig, idet der gives adskillige Undtagelser herfra. I det følgende skal man gøre opmærksom paa nogle enkelte Punkter, som kunne udledes af Tallene.

Det forholdsvise Antal Tjenestekarle og Tjenestepiger, som vare angrebne af Tuberkulose, i Sammenligning med hele Befolkningens Sygdomskvotient, fremgaar af følgende Tal:

Af 1000 Personer vare angrebne af Tuberkulose:

	Mænd		Kvinder	
	Hele Befolkningen	Tyende	Hele Befolkningen	Tyende
18—25 Aar . . .	6,9 p. m.	6,6 p. m.	8,2 p. m.	7,1 p. m.
25—30 — . . .	7,9 —	9,0 —	10,8 —	11,5 —
30—60 — . . .	6,5 —	11,7 —	6,4 —	7,4 —

Det synes herefter, som om Tyendeklassen fra 25 Aars Alderen i noget højere Grad end Befolkningen i Almindelighed er angreben af

Tuberkulose. Det omvendte er Tilfældet med Tyendet i Alderen fra 18 til 25 Aar; maaske hidrører dette fra, at de unge Tyende, naar de angribes af Tuberkulose, i større Omfang end de ældre søge til deres Hjem for at søge Helbredelse der og derfor paa Anmeldelserne ikke blive opførte som Tyende.

En Klasse af Befolkningen, som udviser et meget stort Antal angrebne af Tuberkulose, er Syerskerne. Dette vil nærmere fremgaa af nedenstaaende Tal, hvor — ligesom ovenfor — hele den kvindelige Befolknings Sygdomskvotient er tilføjet til Sammenligning.

Af 1000 Personer vare angrebne af Tuberkulose:

	Hele den kvindelige Befolkning	Syersker
15—18 Aar...	5,8 p. m.	11,7 p. m.
18—25 — ...	8,2 —	15,1 —
25—30 — ...	10,8 —	24,0 —
30—60 — ...	6,4 —	11,5 —

Det ses heraf, at der forholdsvis er omkring dobbelt saa mange Syersker angrebne af Tuberkulose som af hele den kvindelige Befolkning.

Til Oplysning om det forholdsvis Antal angrebne blandt Besidderne af større og mindre Landbrug samt blandt Landarbejdere skal meddeles følgende Tal.

Af 1000 Personer vare angrebne af Tuberkulose:

	Mænd (30—60 Aar)	Kvinder (18—60 Aar)
Godsejere, Proprietærer, Forpagtere ..	(1,9) p. m.	(7,9) p. m.
Gaardmænd	4,2 —	9,6 —
Husmænd, Bols mænd, Parcellister ...	5,4 —	10,2 —
Landarbejdere	5,6 —	9,2 —

Af de store Jordbrugere synes altsaa det forholdsvis Antal angrebne at være mindst; Tallene ere dog her for smaa til, at paalidelige Slutninger kunne udledes af dem. Et noget større Antal udviste Gaardmandsklassen, og for Husmandsklassen var Antallet igen større. For Landarbejdernes Vedkommende er Tallet omtrent af samme Størrelse som for Husmandsklassen, lidt større for Mændene og noget mindre for Kvinderne.

7. Dødsfald af Tuberkulose.

Décès après la tuberculose.

I Aaret 1906 indgik der i alt Anmeldelser om 2672 Dødsfald af Tuberkulose i Lunge eller Strubehoved¹⁾. Der manglede dog sikkert Indberetninger om adskillige Dødsfald; for Byernes Vedkommende maa Tallet saaledes antages at være godt 10 pCt. for lavt (jfr. ovenfor Side 8), og for Landdistrikternes Vedkommende mangler der formentlig mindst et tilsvarende Antal Indberetninger, idet man tør gaa ud fra, at Ligsynsmændene ikke altid ville være i Stand til at oplyse, hvorvidt Dødsårsagen har været Tuberkulose. Det maa herefter antages, at Antallet af Dødsfald af Tuberkulose i 1906 udgjorde mindst 3000. Da det hele Antal Dødsfald i Aaret 1906 udgjorde ca. 35000, kan man herefter gaa ud fra, at op imod en halv Snes pCt. af samtlige Dødsfald skyldtes Tuberkulose uden væsentlig Forskel mellem Landets Hoveddele.

Sættes Antallet af Dødsfald af Tuberkulose i Forhold til de af Sygdommen angrebne Personer, hvorom Anmeldelser var indgaaede, faar man, at ca. 24 pCt. af de angrebne Mænd og ca. 22 pCt. af de angrebne Kvinder bukkede under for Sygdommen i Aarets Løb, altsaa henimod en Fjerdedel. Lignende Forhold findes for Landets Hoveddele, hvilket vil ses af følgende Tal:

	Af 100 angrebne døde i Aarets Løb:			
	Hoved- staden	Provins- byerne	Landdi- strikterne	Hele Landet
Mænd	20,6 pCt.	25,5 pCt.	25,9 pCt.	24,0 pCt.
Kvinder	17,9 —	23,6 —	24,0 —	22,3 —

Foretages en tilsvarende Beregning over, hvor mange af de angrebne i hver enkelt Aldersklasse der døde i Aarets Løb, faar man følgende Tabel²⁾.

¹⁾ Det maa her og i det følgende erindres, at mange Tuberkulose dø af andre Sygdomme end Tuberkulose.

²⁾ Ved denne Beregning har man fordelt de angrebne og de døde, for hvilke Alderen var uoplyst, i samme Forhold som de oplyste Tilfælde.

Tabel 4. Af 100 Personer, der vare angrebne af Tuberkulose i Aaret 1906, døde i Aarets Løb.

De 100 personnes attequées de la tuberculose en 1906 moururent dans l'année.

	Hovedstaden <i>la capitale</i>		Provins- byerne <i>villes de prov.</i>		Land- distrikterne <i>comm. rur.</i>		Hele Landet <i>total</i>	
	Mænd <i>s. m.</i>	Kvinder <i>s. f.</i>	Mænd <i>s. m.</i>	Kvinder <i>s. f.</i>	Mænd <i>s. m.</i>	Kvinder <i>s. f.</i>	Mænd <i>s. m.</i>	Kvinder <i>s. f.</i>
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Under 10 Aar <i>ans.</i>	34,3	30,6	17,8	35,8	26,3	37,6	27,0	35,5
10—20 Aar	13,9	19,6	25,3	19,2	20,8	24,6	20,3	22,5
20—30 —	16,7	15,1	23,0	20,1	22,3	20,4	20,6	18,9
30—40 —	16,7	16,4	24,5	22,3	20,6	21,8	19,8	20,4
40—50 —	21,6	16,2	25,4	31,3	24,8	21,4	23,5	21,7
50—60 —	29,3	19,4	24,1	34,3	32,9	26,0	30,1	25,8
60 Aar og derover 60 <i>ans.</i> —	32,7	30,8	47,6	31,6	50,0	36,7	45,0	34,4
I alt <i>total.</i>	20,6	17,9	25,5	23,6	25,9	24,0	24,0	22,3

Det ses heraf, at Dødeligheden — saavel for Mændenes som for Kvindernes Vedkommende — er størst for Børnene (for Drengene godt en Fjerdedel, for Pigerne godt en Tredjedel), derefter synker den og er for de angrebne fra 10 til 40 Aars Alderen omkring en Femtedel, men stiger saa igen og naar sit Maksimum fra 60 Aars Alderen. Af de angrebne over 60 Aar døde i Løbet af Aaret henimod Halvdelen af Mændene og godt en Tredjedel af Kvinderne. Dødeligheden synes saaledes mindst i de Aldersklasser, hvor Tuberkulosen optræder hyppigst.

I Tabelafdelingens Tabel IV er der givet udførlige Oplysninger om Sygdommens Varighed, jfr. omstaaende Uddrag af Tabellen, hvor det dog maa erindres, at Sygdommens Varighed er angivet for det Tidspunkt, da Anmeldelsen om Sygdommen fandt Sted, hvilket bevirker, at Varigheden er angivet noget mindre, end hvis Dødsøjeblikket var blevet lagt til Grund for Beregningen. Dette kommer dog næppe til at spille nogen stor Rolle undtagen for de første Varighedsgrupper.

Sygdommens Varighed hos de af Tuberkulose døde Personer.

	Mænd	Kvinder	I alt
3 Maaneder eller derunder ...	110	132	242
over 3 Mdr. til 6 Mdr.	121	138	259
over 6 Mdr. til 12 Mdr.	131	204	335
over 1 Aar til 3 Aar	223	277	500
over 3 Aar til 6 Aar	164	170	334
over 6 Aar	112	101	213
Uangivet	376	413	789
I alt...	1237	1435	2672

Sygdommens Varighed var altsaa ubekendt for imellem en Tredjedel og en Fjerdedel af de døde. Antager man imidlertid, at de uoplyste Tilfælde fordeler sig paa samme Maade som de Tilfælde, hvor Varigheden er oplyst, faas følgende Tal:

Sygdommens Varighed	Mænd	Kvinder	I alt
3 Maaneder eller derunder	12,9 pCt.	13,0 pCt.	12,9 pCt.
over 3 Mdr. til 6 Mdr.	13,8 —	13,6 —	13,7 —
over 6 Mdr. til 12 Mdr.	15,2 —	20,0 —	17,8 —
over 1 Aar til 3 Aar	26,0 —	27,1 —	26,6 —
over 3 Aar til 6 Aar	19,0 —	16,4 —	17,7 —
over 6 Aar	13,1 —	9,9 —	11,3 —
I alt...	100,0 pCt.	100,0 pCt.	100,0 pCt.

Herefter skulde altsaa for godt en Fjerdedel af de af Tuberkulose døde Personer Sygdommen have varet under $\frac{1}{2}$ Aar, for henimod en Femtedel mellem $\frac{1}{2}$ og 1 Aar, for godt en Fjerdedel fra 1 til 3 Aar og for henimod en Tredjedel over 3 Aar.

Det ses endvidere af Tallene, at Sygdommens Varighed var længere for Mændene end for Kvinderne, hvilket bl. a. kan skyldes, at Tilbøjeligheden til tidlig at søge Lægehjælp er forskellig hos de to Køn. For de af Tuberkulose døde Mænd har Sygdommen hos 41,9 pCt. varet 1 Aar eller derunder, hos 58,1 pCt. over 1 Aar; for Kvinderne har Sygdommen hos 46,6 pCt. varet 1 Aar eller derunder, hos 53,4 pCt. over 1 Aar. Særlig i Varighedsgrupperne over 3 Aar findes der forholdsvis flere Mænd end Kvinder (henholdsvis en Tredjedel og en Fjerdedel).

For øvrigt vise Tallene en ret betydelig Forskel med Hensyn til Sygdommens Varighed inden for de enkelte Dele af Landet

samt — naturligvis — inden for de enkelte Aldersklasser. Til Oplysning herom skal først meddeles nedenstaaende Tabel 5, der for de vigtigste Hoveddele af Landet og for Mænd og Kvinder angiver den procentvise Fordeling efter Sygdommens Varighed. Ligesom ovenfor er der bortset fra de Tilfælde, hvor Varigheden er uoplyst.

Tabel 5. Procentvis Fordeling af de i Aaret 1906 af Tuberkulose døde Peroner i Landets Hoveddele efter Sygdommens Varighed.

Pourcentage d'après la durée de la maladie des personnes mortes de tuberculose en 1906 dans les grandes parties du pays.

Sygdommens Varighed <i>durée</i>	Mænd <i>s. m.</i>				Kvinder <i>s. f.</i>			
	Hovedstaden <i>la capitale</i>	Provinsbyerne <i>villes de province</i>	Landdistrikterne <i>comm. rurales</i>	Helo Landet <i>total</i>	Hovedstaden <i>la capitale</i>	Provinsbyerne <i>villes de province</i>	Landdistrikterne <i>comm. rurales</i>	Helo Landet <i>total</i>
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
3 Mdr. og derunder <i>0-3 mois</i>	15,4	10,1	12,3	12,9	9,1	14,1	13,8	13,0
over 3 Mdr. til 6 Mdr. <i>3-6 —</i>	14,7	15,7	13,0	13,8	14,3	16,4	12,1	13,6
— 6 Mdr.—12 Mdr. <i>6-12 —</i>	13,9	16,9	15,3	15,2	17,7	18,6	21,3	20,0
— 1 Aar—3 Aar <i>1-3 ans</i>	23,9	24,2	27,8	26,0	35,4	24,8	25,0	27,1
— 3 Aar—6 Aar <i>3-6 —</i>	20,5	21,3	17,2	19,0	16,3	18,1	16,2	16,4
— 6 Aar <i>6 ans—</i>	11,6	11,8	14,4	13,1	7,2	8,0	11,6	9,9
I alt <i>total</i> ...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Det fremgaar af denne Tabel, at den ovenfor paaviste Forskel mellem Sygdommens Varighed hos Mænd og hos Kvinder ogsaa genfindes, naar man betragter de enkelte Hovedlandsdele. Det viser sig saaledes, at af de i Hovedstaden af Tuberkulose døde Mænd havde 32,1 pCt. været angrebne af Sygdommen i over 3 Aar, af Kvinderne derimod kun de 23,5 pCt. I Provinsbyerne vare de tilsvarende Procenttal 33,1 og 26,1 pCt. og i Landdistrikterne 31,6 og 27,8 pCt.

I Tabel 6 (Side 23) har man foretaget en procentvis Fordeling af samtlige døde i de enkelte Aldersklasser efter Sygdommens Varighed.

Tabel 6. Procentvis Fordeling af de i Aaret 1906 af Tuberkulose døde Personer efter de paagældendes Alder og efter Sygdommens Varighed.

Pourcentage par classe d'âge d'après la durée de la maladie des personnes mortes de tuberculose en 1906.

Sygdommens Varighed <i>durée</i>	Under 20 Aar —20 ans	20—30 Aar	30—40 Aar	40—50 Aar	50—60 Aar	over 60 Aar	I alt <i>total</i>
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Mænd s. m.							
3 Mdr. og derunder 0—3 mois	28,9	12,4	12,2	10,5	6,8	5,8	12,9
over 3 Mdr. til 6 Mdr. 3—6 —	20,3	14,4	11,6	12,8	16,2	7,5	13,8
— 6 Mdr.—12 Mdr. 6—12 —	18,0	16,8	15,7	12,8	13,7	13,3	15,2
— 1 Aar—3 Aar 1—3 ans	24,2	35,4	27,9	17,3	24,8	20,0	26,0
— 3 Aar—6 Aar 3—6 —	7,0	17,2	22,4	25,6	17,1	25,0	19,0
— 6 Aar 6 ans—	1,6	3,8	10,2	21,0	21,4	28,4	13,1
I alt <i>total</i> ...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kvinder s. f.							
3 Mdr. og derunder 0—3 mois	27,2	10,1	10,6	10,2	4,0	2,3	13,0
over 3 Mdr. til 6 Mdr. 3—6 —	23,3	12,1	12,6	14,2	2,7	3,4	13,6
— 6 Mdr.—12 Mdr. 6—12 —	22,0	22,2	19,2	17,3	14,7	17,0	20,0
— 1 Aar—3 Aar 1—3 ans	21,1	33,0	35,3	21,3	25,3	14,3	27,1
— 3 Aar—6 Aar 3—6 —	4,7	18,2	16,2	19,7	28,0	27,3	16,4
— 6 Aar 6 ans—	1,7	4,4	6,1	17,3	25,3	35,2	9,9
I alt <i>total</i> ...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Der skal ikke knyttes mange Bemærkninger til denne Tabel, som i sig selv tilstrækkelig tydeligt angiver den nøje Forbindelse, der er imellem Alderen og Sygdommens Varighed: jo ældre de døde ere, desto længere har i Almindelighed Sygdommen varet. Eksempelvis skal nævnes, at for Halvdelen af de døde Mænd under 20 Aar har Sygdommen kun varet $\frac{1}{2}$ Aar eller derunder; en tilsvarende Sygdomsvarighed havde derimod kun omkring en Fjerdedel af Mændene i Aldersklasserne fra 20—60 Aar og knap en Ottendedel af Mændene over 60 Aar. Omvendt havde kun et Par Procent af Mændene under 30 Aar en Sygdomsvarighed paa over 6 Aar, men derimod 10 Procent af Mændene i Alderen 30—40 Aar, og derefter stiger Procenttallet fra Aldersklasse til Aldersklasse,

indtil Maksimum naas for Mændene over 60 Aar, i hvilken Aldersklasse mellem en Fjerdedel og en Tredjedel havde været angrebet af Sygdommen i over 6 Aar.

I Tilslutning til, hvad her er meddelt om Tuberkulosens Varighed for de af denne Sygdom døde Personer, skal i det følgende anføres nogle Data til Oplysning om Sygdommens Varighed for samtlige Personer, der efter de indkomne Meddelelser vare under Lægebehandling for Tuberkulose i Aaret 1906; til Sammenligning har man vedføjet de tilsvarende Tal for de døde.

Procentvis Fordeling efter Sygdommens Varighed.

Sygdommens Varighed ved Anmeldelsens Udstedelse	Mænd		Kvinder	
	Samtlige Tuberkuløse	Døde	Samtlige Tuberkuløse	Døde
1 Aar eller derunder	47,0 pCt.	41,9 pCt.	50,2 pCt.	46,6 pCt.
over 1 Aar til 3 Aar	23,3 —	26,0 —	22,7 —	27,1 —
over 3 Aar til 6 Aar	16,4 —	19,0 —	15,2 —	16,4 —
over 6 Aar	13,3 —	13,1 —	11,9 —	9,9 —
I alt	100,0 pCt.	100,0 pCt.	100,0 pCt.	100,0 pCt.

Det vil heraf ses, at der af samtlige Tuberkuløse er noget flere end af de døde, for hvilke Sygdommen har været 1 Aar eller derunder; dette hidrører formentlig fra, at de nye Tilfælde lettere helbredes end de, hvor Sygdommen allerede har været i nogen Tid, og fra, at Dødeligheden paa Sygdommens første Stadier er mindre end senere hen. Det synes at fremgaa af Tallene, at naar Sygdommen først har været i en længere Aarrække, bliver Dødeligheden betydelig mindre, hvilket ogsaa bekræftes af nedenanførte Tal, der inden for de forskellige Varighedsgrupper angive Procentantallet af døde i Forhold til det samlede Antal Tuberkuløsetilfælde.

Af 100 angrebne døde i Løbet af Aaret:

Sygdommens Varighed ved Anmeldelsens Udstedelse	Mænd	Kvinder
1 Aar eller derunder	21,4 pCt.	20,6 pCt.
over 1 Aar til 3 Aar	26,7 —	26,7 —
over 3 Aar til 6 Aar	27,9 —	24,4 —
over 6 Aar	23,6 —	18,6 —
I alt	24,0 pCt.	22,3 pCt.

Til at begynde med stiger Dødeligheden altsaa med Sygdommens Varighed, men naar denne først har varet i 6 Aar, bliver Dødeligheden atter mindre. Dette gælder baade for Mænd og for Kvinder.

En Beregning af, hvor mange af alle nye Tilfælde af Tuberkulose der medfører Døden før eller senere, kan kun foretages med megen Varsomhed paa Grundlag af det her foreliggende Materiale. Ganske vist kendes Antallet af Dødsfald efter Tuberkulose i Aaret 1906 samt Antallet af nye Tilfælde, der opstod i Løbet af et Aar (omkring 1906), men Tallene ere for saa vidt ikke ensartede, som Dødsfaldene angaa Tilfælde, som ere opstaaede gennem en længere Aarrække, medens de nye Tilfælde antagelig for største Delen ere opstaaede i Løbet af det sidste Aar, og det kan jo haabes eller er vel endog sandsynligt, at Forholdene nu med Hensyn til Helbredelse ere stærkt forandrede i gunstig Retning efter de mange Forholdsregler, der ere tagne til Sygdommens Bekæmpelse i den nyere Tid i Forbindelse med de i flere Henseender forbedrede Samfundsforhold, den stigende Velstand m. v. Hertil kommer yderligere, at det maa anses for sandsynligt, at Indberetningerne om Dødsfaldene i 1906 ere mere komplette end Anmeldelserne om Sygdommen, saaledes at ogsaa dette medfører, at det beregnede Forholdstal for Dødsfald bliver for stort. Med disse Forbehold skal følgende Beregning anstilles.

Af samtlige i nærværende Afhandling omhandlede 11587 tuberkuløse Personer havde Sygdommen i 5064 Tilfælde varet i et Aar eller derunder, medens Sygdommens Varighed for 1210 var uoplyst. Forudsætter man, at de uoplyste Tilfælde fordele sig paa samme Maade som de Tilfælde, hvor Varigheden kendes, faar man Tallet ca. 5600, men i Henhold til hvad foran er anført, maa dette formentlig betragtes som et Minimum, og Antallet af Personer under Lægebehandling i 1906, for hvem Sygdommen havde varet et Aar eller derunder, vil næppe kunne anslaas til mindre end ca. 6000. Saa mange nye Tilfælde af Tuberkulose

kan det altsaa antages, at der opstaar i Løbet af et Aar. Nu vides det endvidere, at der i Løbet af Aaret 1906 er indtruffet ca. 3000 Dødsfald af Tuberkulose (jfr. foran Side 19). Det synes heraf at fremgaa, at omtrent Halvdelen af alle Tilfælde af Tuberkulose medfører Døden før eller senere, men der er over for dette Beregningsresultat særlig Anledning til at have i Erindring, hvad man allerede har paaapeget foran, at det Materiale, der har staaet til Raadighed, er af en saadan Beskaffenhed, at der kun kan tillægges de deraf udledte Resultater en foreløbig og betinget Karakter.

Foretages en tilsvarende Beregning for Mænd og Kvinder i Landets vigtigste Hoveddele, synes det, som om der dør forholdsvis flere af de angrebne Mænd end af de angrebne Kvinder, og som om Dødeligheden af Tuberkulose er en Del mindre i Hovedstaden end baade i Provinsbyerne og paa Landet, hvor Forholdene ere ret ensartede i saa Henseende.

Tabeller.

Tableaux.

Tabel 1. Antal Tuberkulosestilfælde i Aaret
Cas de tuberculose en 1906, par sexe

	Mænd <i>sexe masc.</i>													
	—10 Aar <i>ans</i>	10—15 Aar	15—20 Aar	20—25 Aar	25—30 Aar	30—35 Aar	35—40 Aar	40—45 Aar	45—50 Aar	50—60 Aar	60—70 Aar	70 Aar og derover 70 ans —	Uang. Alder <i>âge inconnu</i>	Mænd i alt <i>total</i>
A. Byerne villes:														
Hovedstaden (Kbh. o. Frb.) <i>la capitale</i>	66	34	115	215	243	214	191	207	148	211	79	20	32	1775
Provinsbyerne <i>vill. de pr.:</i>														
Københavns Amt	2	"	1	9	6	4	7	3	3	7	3	"	4	49
Frederiksborg —	"	2	6	5	8	7	2	2	2	2	"	"	2	44
Holbæk —	4	3	"	3	1	2	3	2	2	5	2	"	"	27
Sorø —	1	1	2	4	2	1	4	5	1	7	"	1	"	29
Præste —	"	"	2	6	4	5	1	3	6	6	3	"	"	36
Sjælland <i>Séeland</i>	7	6	11	27	21	19	17	21	14	27	8	1	6	185
Bornholm	1	"	2	4	4	2	3	2	2	5	2	2	1	30
Lolland-Falster ..	3	1	8	4	3	1	1	6	"	4	1	3	4	39
Svendborg Amt	1	2	4	11	8	5	8	6	2	1	"	1	2	51
Odense —	8	7	15	21	7	10	15	7	10	4	7	2	"	113
Fyn <i>Fionie</i>	9	9	19	32	15	15	23	13	12	5	7	3	2	164
Øerne <i>iles</i>	20	16	40	67	43	37	44	42	28	41	18	9	13	418
Vejle Amt	2	3	7	16	14	3	12	5	5	5	4	"	6	82
Aarhus —	6	6	23	36	29	32	8	6	14	19	10	2	13	204
Randers —	5	2	6	10	9	6	7	3	4	5	1	1	3	62
Det sydøstl. Jyll. <i>Jutl. du S. E.</i>	13	11	36	62	52	41	27	14	23	29	15	3	22	348
Aalborg Amt	2	5	12	16	11	6	6	4	2	7	1	2	4	78
Hjørring —	1	4	4	8	3	1	3	3	2	1	2	"	"	32
Thisted —	4	"	3	2	1	1	"	5	3	2	1	2	1	25
Det nordlige Jyll. <i>Jutl. du N.</i>	7	9	19	26	15	8	9	12	7	10	4	4	5	135
Viborg Amt	"	"	5	6	1	2	3	"	"	"	1	"	"	18
Ringkøbing —	1	2	2	2	3	4	1	2	"	1	2	"	3	23
Ribe —	2	2	5	7	6	7	9	3	6	2	2	"	"	51
Det sydvestl. Jyll. <i>Jutl. du S. O.</i>	3	4	12	15	10	13	13	5	6	3	5	"	3	92
Jylland <i>Jutl.</i> ...	23	24	67	103	77	62	49	31	36	42	24	7	30	575
Provinsbyerne i alt <i>villes de province</i>	43	40	107	170	120	99	93	73	64	83	42	16	43	993
Byerne i alt <i>villes</i>	109	74	222	385	363	313	284	280	212	294	121	36	75	2768

1906, fordelte efter de angrebnes Køn og Alder.

et par âge des personnes attaquées.

Kvinder <i>sexe fém.</i>														Mænd og Kvinder <i>s. m. et s. f.</i>
—10 Aar <i>ans</i>	10—15 Aar	15—20 Aar	20—25 Aar	25—30 Aar	30—35 Aar	35—40 Aar	40—45 Aar	45—50 Aar	50—60 Aar	60—70 Aar	70 Aar og derover <i>70 ans —</i>	Uang. Alder <i>âge inconnu</i>	Kvinder i alt <i>total</i>	
71	56	160	262	290	207	167	130	96	102	61	29	19	1650	3425
1	1	6	3	6	1	6	2	"	4	2	"	4	36	85
2	"	4	9	7	3	7	2	3	2	"	1	1	41	85
4	2	3	2	1	1	1	4	5	2	1	1	3	27	54
1	2	3	9	15	9	7	3	2	1	3	1	"	59	88
3	1	1	6	8	5	5	1	3	6	2	1	"	42	78
11	6	17	29	37	19	26	12	13	15	8	4	8	205	390
2	4	8	3	6	9	1	5	3	5	2	"	"	48	78
3	"	7	12	8	8	5	5	2	3	2	1	"	56	95
"	2	10	15	11	5	6	3	2	5	3	1	3	66	117
6	9	14	19	29	23	19	15	7	6	5	1	"	153	266
6	11	24	34	40	28	25	18	9	11	8	2	3	219	383
22	21	56	78	91	64	57	40	27	34	20	7	11	528	946
1	5	6	17	22	15	10	6	4	4	2	"	1	93	175
8	24	36	41	49	35	16	15	12	13	12	4	18	283	487
3	7	12	14	10	9	4	5	3	4	2	2	7	82	144
12	36	54	72	81	59	30	26	19	21	16	6	26	458	806
4	12	16	15	15	15	15	5	6	5	1	4	3	116	194
4	2	6	4	4	6	9	1	2	"	"	"	"	38	70
"	1	3	4	7	2	2	1	"	1	2	1	"	24	49
8	15	25	23	26	23	26	7	8	6	3	5	3	178	313
1	"	2	4	"	1	2	1	2	"	"	"	"	13	31
3	1	1	11	5	2	3	2	"	2	"	1	6	37	60
5	11	7	9	16	9	5	5	5	4	2	"	3	81	132
9	12	10	24	21	12	10	8	7	6	2	1	9	131	223
29	63	89	119	128	94	66	41	34	33	21	12	38	767	1342
51	84	145	197	219	158	123	81	61	67	41	19	49	1295	2288
122	140	305	459	509	365	290	211	157	169	102	48	68	2945	5713

Tabel I (fortsat). Antal Tuberkulosestilfælde i Aaret

Tabl. I

	Mænd <i>sexu masc.</i>													
	—10 Aar <i>ans</i>	10—15 Aar	15—20 Aar	20—25 Aar	25—30 Aar	30—35 Aar	35—40 Aar	40—45 Aar	45—50 Aar	50—60 Aar	60—70 Aar	70 Aar og derover <i>70 ans—</i>	Uang. Alder <i>age inconnu</i>	Mænd i alt <i>total</i>
B. Landdistrikterne														
<i>communes rurales:</i>														
Københavns Amt	1	5	4	14	14	15	12	11	2	13	5	3	5	104
Frederiksborg —	4	2	6	11	6	9	12	6	8	11	7	2	2	86
Holbæk —	6	9	2	11	15	12	10	12	8	15	11	1	6	118
Sorø —	4	4	6	10	12	7	6	6	12	12	11	1	1	92
Præste —	6	2	6	15	22	16	12	13	5	15	23	6	1	142
Sjælland <i>Seeland</i>	21	22	24	61	69	59	52	48	35	66	57	13	15	542
Bornholm	1	1	1	4	4	1	1	2	1	"	1	1	"	18
Lolland-Falster . . .	1	6	10	14	10	13	10	6	7	11	4	4	6	102
Svendborg Amt	6	3	16	16	15	11	12	7	3	5	14	2	3	113
Odense —	7	4	10	22	16	15	2	8	6	15	4	4	6	119
Fyn <i>Fionie</i>	13	7	26	38	31	26	14	15	9	20	18	6	9	232
Øerne <i>iles</i>	36	36	61	117	114	99	77	71	52	97	80	24	30	894
Vejle Amt	6	11	23	28	31	24	13	9	12	22	10	5	10	204
Aarhus —	5	11	30	33	21	13	8	14	14	22	16	3	7	197
Randers —	10	9	13	31	27	9	10	9	11	8	6	3	12	158
Det sydøstl. Jyll... <i>Jutl. du S. E.</i>	21	31	66	92	79	46	31	32	37	52	32	11	29	559
Aalborg Amt	8	7	16	20	19	22	11	10	13	12	6	3	"	147
Hjørring —	9	9	21	26	12	22	13	11	12	11	7	1	"	154
Thisted —	7	8	22	16	11	7	10	6	5	13	4	2	2	113
Det nordlige Jyll.. <i>Jutl. du N.</i>	24	24	59	62	42	51	34	27	30	36	17	6	2	414
Viborg Amt	6	7	31	36	27	8	6	10	3	19	5	3	4	165
Ringkøbing —	16	10	25	39	27	23	12	6	12	16	15	4	13	218
Ribe —	7	6	15	15	20	17	14	13	8	15	10	6	1	147
Det sydvestl. Jyll.. <i>Jutl. du S. O.</i>	29	23	71	90	74	48	32	29	23	50	30	13	18	530
Jylland <i>Jutland</i>	74	78	196	244	195	145	97	88	90	138	79	30	49	1503
Landdistrikterne i alt <i>c. rur.</i>	110	114	257	361	309	244	174	159	142	235	159	54	79	2397
Danmark (By og Land) .... <i>le Danemark</i>	219	188	479	746	672	557	458	439	354	529	280	90	154	5165

1906, fordelt efter de angrebnes Køn og Alder.

(suite).

Kvinder <i>sexe fém.</i>														Mænd og Kvinder <i>s. m. et s. f.</i>
—10 Aar <i>ans</i>	10—15 Aar	15—20 Aar	20—25 Aar	25—30 Aar	30—35 Aar	35—40 Aar	40—45 Aar	45—50 Aar	50—60 Aar	60—70 Aar	70 Aar og derover <i>70 ans—</i>	Uang. Alder <i>dage inconnu</i>	Kvinder i alt <i>total</i>	
6	4	13	25	23	21	15	7	3	10	5	4	5	141	245
7	4	7	13	16	12	7	8	4	6	8	4	"	96	182
5	16	13	22	18	16	17	12	6	19	13	3	"	165	283
5	12	11	18	21	13	20	9	6	11	8	1	"	135	227
2	3	17	26	23	23	15	16	15	7	12	7	2	168	310
25	39	61	104	101	85	74	52	34	53	46	19	12	705	1247
1	3	1	2	4	5	1	5	2	1	2	1	"	28	46
2	10	13	17	17	19	13	7	6	15	8	3	"	130	232
3	6	11	17	31	18	15	10	12	16	12	3	7	161	274
11	15	22	23	31	29	16	16	10	13	9	3	7	205	324
14	21	33	40	62	47	31	26	22	29	21	6	14	366	598
42	73	108	163	184	156	119	90	64	98	77	29	26	1229	2123
11	20	26	51	41	30	30	22	10	20	14	4	7	286	490
9	18	24	38	39	28	20	14	10	23	16	2	9	250	447
14	22	28	43	36	17	19	14	20	16	11	5	11	256	414
34	60	78	132	116	75	69	50	40	59	41	11	27	792	1351
16	22	37	39	39	17	15	13	13	9	7	5	1	233	380
13	23	38	35	16	33	26	16	10	9	6	1	"	226	380
7	20	26	26	22	10	5	4	14	5	10	2	2	153	266
36	65	101	100	77	60	46	33	37	23	23	8	3	612	1026
12	26	28	40	49	24	18	16	12	16	13	4	5	263	428
17	27	61	47	33	27	34	25	22	27	13	7	15	355	573
12	16	17	29	34	35	23	21	6	14	12	3	4	226	373
41	69	106	116	116	86	75	62	40	57	38	14	24	844	1374
111	194	285	348	309	221	190	145	117	139	102	33	54	2248	3751
153	267	393	511	493	377	309	235	181	237	179	62	80	3477	5874
275	407	698	970	1002	742	599	446	338	406	281	110	148	6422	11587

Tabel II. Antal Dødsfald af Tuberkulose i Aaret
Décès après la tuberculose en

	Mænd <i>sexes masc.</i>													
	—10 Aar <i>ans</i>	10—15 Aar	15—20 Aar	20—25 Aar	25—30 Aar	30—35 Aar	35—40 Aar	40—45 Aar	45—50 Aar	50—60 Aar	60—70 Aar	70 Aar og derover <i>70 ans—</i>	Uang. Alder <i>âge inconnu</i>	Mænd i alt <i>total</i>
A. Byerne <i>villes:</i>														
Hovedstaden (Kbh. o. Frb.) <i>la capitale</i>	22	5	16	35	39	32	33	42	32	60	26	6	17	365
Provinsbyerne <i>vill. de pr.:</i>														
Københavns Amt	"	"	1	1	1	"	1	"	1	1	1	"	4	11
Frederiksborg —	"	"	"	1	1	"	"	3	"	1	"	"	2	8
Holbæk —	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	1
Sorø —	"	"	"	1	"	1	3	"	"	2	"	1	"	8
Præsto —	"	"	1	3	1	2	"	1	1	2	"	"	"	11
Sjælland <i>Séeland</i>	"	"	2	6	3	3	4	4	2	7	1	1	6	39
Bornholm	"	"	1	3	"	1	"	"	"	1	"	1	1	8
Lolland-Falster	"	"	1	1	1	"	"	2	"	1	1	2	2	11
Svendborg Amt	1	1	1	4	1	2	1	2	1	1	"	"	2	17
Odense —	"	2	4	3	1	2	5	1	4	1	3	"	"	26
Fyn <i>Fionie</i>	1	3	5	7	2	4	6	3	5	2	3	"	2	43
Øerne <i>îles</i>	1	3	9	17	6	8	10	9	7	11	5	4	11	101
Vejle Amt	1	1	1	2	4	"	4	1	1	2	4	"	6	27
Aarhus —	3	1	4	7	8	5	2	1	6	3	5	"	12	57
Randers —	"	"	1	1	1	1	1	"	"	1	1	1	3	11
Det sydøstl. Jyll. <i>Jull. du S. E.</i>	4	2	6	10	13	6	7	2	7	6	10	1	21	95
Aalborg Amt	"	"	3	"	3	"	1	"	"	"	"	1	3	11
Hjørring —	1	4	2	2	1	1	3	1	1	"	1	"	"	17
Thisted —	"	"	1	"	"	1	"	2	"	1	1	1	1	8
Det nordlige Jyll. <i>Jull. du N.</i>	1	4	6	2	4	2	4	3	1	1	2	2	4	36
Viborg Amt	"	"	1	"	"	1	1	"	"	"	"	"	"	3
Ringkøbing —	"	"	1	1	1	"	1	"	"	"	1	"	3	8
Ribe —	1	"	1	2	2	1	1	1	"	"	"	"	"	9
Det sydvestl. Jyll. <i>Jull. du S. O.</i>	1	"	3	3	3	2	3	1	"	"	1	"	3	20
Jylland <i>Jutland</i>	6	6	15	15	20	10	14	6	8	7	13	3	28	151
Provinsbyerne i alt	7	9	24	32	26	18	24	15	15	18	18	7	39	252
Byerne i alt <i>villes</i>	29	14	40	67	65	50	57	57	47	78	44	13	56	617

1906, fordelte efter de paagældendes Køn og Alder.

1906, par sexe et par âge.

Kvinder <i>sexe fem.</i>													Mænd og Kvinder <i>s. m. et s. f.</i>	
-10 Aar <i>ans</i>	10—15 Aar	15—20 Aar	20—25 Aar	25—30 Aar	30—35 Aar	35—40 Aar	40—45 Aar	45—50 Aar	50—60 Aar	60—70 Aar	70 Aar og derover <i>70 ans—</i>	Uang. Alder <i>åge incognu</i>		Kvinder i alt <i>total</i>
21	13	29	35	47	35	25	24	12	19	17	11	8	296	661
"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	4	7	18
"	"	"	1	"	1	1	1	2	"	"	"	1	7	15
1	"	1	1	"	"	"	"	1	1	"	"	"	4	5
"	1	"	3	6	1	"	"	"	1	1	"	3	17	25
1	"	"	"	2	1	1	"	"	"	"	"	"	5	16
2	1	2	4	8	3	2	1	3	5	1	"	8	40	79
1	"	2	1	"	1	"	3	2	3	"	"	"	13	21
1	"	1	"	"	2	"	3	1	2	1	1	"	12	23
"	"	1	3	2	"	1	"	1	2	2	"	3	15	32
2	4	1	4	3	5	4	4	3	3	"	"	"	33	59
2	4	2	7	5	5	5	4	4	5	2	"	3	48	91
6	5	7	12	13	11	7	11	10	15	4	1	11	113	214
"	"	2	4	6	7	4	3	1	1	1	"	"	29	56
3	2	9	12	6	9	5	4	2	3	3	1	16	75	132
1	1	3	1	1	1	"	"	1	1	"	"	5	15	26
4	3	14	17	13	17	9	7	4	5	4	1	21	119	214
"	1	2	2	2	3	1	"	1	1	"	2	3	18	29
3	"	3	"	1	1	2	"	2	"	"	"	"	12	29
"	"	"	2	1	1	"	"	"	"	2	"	"	6	14
3	1	5	4	4	5	3	"	3	1	2	2	3	36	72
"	"	"	1	"	1	"	"	1	"	"	"	"	3	6
1	"	"	1	3	1	"	1	1	"	1	"	6	15	23
2	3	1	5	1	1	1	1	1	"	1	"	3	20	29
3	3	1	7	4	3	1	2	3	"	2	"	9	38	58
10	7	20	28	21	25	13	9	10	6	8	3	33	193	344
16	12	27	40	34	36	20	20	20	21	12	4	44	306	558
37	25	56	75	81	71	45	44	32	40	29	15	52	602	1219

1906, fordelte efter de paagældendes Køn og Alder.

(suite).

Kvinder <i>sexe fëm.</i>													Kvinder i alt <i>total</i>	Mænd og Kvinder <i>s. m. et s. f.</i>
—10 Aar <i>ans</i>	10—15 Aar	15—20 Aar	20—25 Aar	25—30 Aar	30—35 Aar	35—40 Aar	40—45 Aar	45—50 Aar	50—60 Aar	60—70 Aar	70 Aar og derover <i>70 ans—</i>	Uang. Alder <i>åge incommu</i>		
1	1	3	5	2	5	1	1	"	2	"	2	3	26	53
2	"	"	5	6	1	1	1	2	1	1	"	"	20	42
2	6	3	4	5	3	1	1	2	3	3	2	1	36	61
1	1	2	4	2	"	1	2	1	"	"	"	"	17	23
1	1	2	1	1	1	"	1	2	4	3	"	2	22	38
7	9	10	19	16	10	4	6	7	10	10	7	6	121	222
1	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	3	5
"	3	4	3	5	7	4	4	1	4	4	1	"	40	68
1	3	2	3	7	4	6	1	5	6	4	1	7	50	97
5	5	5	4	8	9	6	2	2	4	6	1	6	63	113
6	8	7	7	15	13	12	3	7	10	10	2	13	113	210
14	20	21	29	38	30	20	13	15	24	24	10	19	277	505
4	5	3	7	5	7	1	1	"	3	9	1	7	53	104
2	1	4	7	5	8	4	2	5	6	10	"	6	60	118
2	4	5	11	5	4	5	1	4	3	5	1	7	57	86
8	10	12	25	15	19	10	4	9	12	24	2	20	170	308
10	10	17	15	13	7	4	3	8	4	1	"	1	93	150
7	4	13	10	7	15	10	6	4	4	2	1	"	83	134
1	1	7	2	7	2	1	"	5	3	3	"	2	34	53
18	15	37	27	27	24	15	9	17	11	6	1	3	210	337
4	5	6	3	9	1	4	4	1	1	4	2	5	49	78
2	8	9	6	2	2	5	4	2	6	6	2	12	66	115
9	8	3	10	4	8	3	6	1	4	4	"	1	61	110
15	21	18	19	15	11	12	14	4	11	14	4	18	176	303
41	46	67	71	57	54	37	27	30	34	44	7	41	556	948
55	66	88	100	95	84	57	40	45	58	68	17	60	833	1453
92	91	144	175	176	155	102	84	77	98	97	32	112	1435	2672

Tabel III. Tuberkulosestilfælde i Aaret 1906, fordelte
Durée de la maladie dans les

Sygdommens Varighed <i>Durée de la maladie</i>	Mænd i Alderen <i>sexe masc.</i>												Uang. Alder <i>dge inconnu</i>	Mænd i alt <i>total</i>	
	10 Aar <i>ans</i>	10—15 Aar	15—20 Aar	20—26 Aar	26—30 Aar	30—35 Aar	35—40 Aar	40—45 Aar	45—50 Aar	50—60 Aar	60—70 Aar	70 Aar og derover <i>70 ans</i>			
1. Hovedstaden <i>la capitale</i>															
3 Mndr. og derunder 0—3 mois	12	12	31	46	58	38	40	22	17	23	9	"	3	311	
over 3 til 6 Maaneder 3—6 —	7	5	21	28	20	25	18	23	14	24	9	1	1	196	
— 6—12 — 6—12 —	10	4	23	43	36	30	20	25	12	14	6	"	4	227	
— 1—3 Aar 1—3 ans	7	6	24	48	60	62	40	44	26	52	12	1	2	384	
— 3—6 — 3—6 —	4	2	6	26	37	29	36	31	33	16	4	3	3	263	
— 6 Aar 6 ans et plus ...	2	3	3	6	14	19	21	31	26	33	15	8	1	182	
Uangivet <i>inconnu</i>	24	2	7	18	18	11	16	26	22	32	12	6	18	212	
I alt <i>total</i> ...	66	34	115	215	243	214	191	207	148	211	79	20	32	1775	
2. Provinsbyerne <i>villes de prov.</i>															
3 Mndr. og derunder 0—3 mois	8	14	26	36	10	18	13	6	7	8	2	1	"	149	
over 3 til 6 Maaneder 3—6 —	5	8	19	26	15	7	15	6	8	4	1	"	2	116	
— 6—12 — 6—12 —	11	3	29	28	22	11	8	9	9	8	3	3	"	144	
— 1—3 Aar 1—3 ans	9	8	22	48	26	22	12	14	9	18	10	5	1	204	
— 3—6 — 3—6 —	6	3	2	12	35	18	21	12	9	25	6	2	1	152	
— 6 Aar 6 ans et plus ...	"	2	3	11	8	17	16	21	18	16	14	3	1	130	
Uangivet <i>inconnu</i>	4	2	6	9	4	6	8	5	4	4	6	2	38	98	
I alt <i>total</i> ...	43	40	107	170	120	99	93	73	64	83	42	16	43	993	
3. Landdistrikterne <i>comm. rur.</i>															
3 Mndr. og derunder 0—3 mois	30	29	61	56	44	31	18	21	12	15	10	3	1	331	
over 3 til 6 Maaneder 3—6 —	21	21	44	61	49	35	16	17	14	23	11	3	3	318	
— 6—12 — 6—12 —	22	12	58	74	47	40	27	22	19	25	18	5	1	370	
— 1—3 Aar 1—3 ans	19	19	54	88	84	55	37	29	26	39	18	7	4	479	
— 3—6 — 3—6 —	6	10	16	35	42	42	33	33	26	42	40	11	2	338	
— 6 Aar 6 ans et plus ...	1	9	3	17	24	28	31	27	33	64	43	16	2	298	
Uangivet <i>inconnu</i>	11	14	21	30	19	13	12	10	12	27	19	9	66	263	
I alt <i>total</i> ...	110	114	257	361	309	244	174	159	142	235	159	54	79	2397	
4. Hele Landet <i>le Danemark</i>															
3 Mndr. og derunder 0—3 mois	50	55	118	138	112	87	71	49	36	46	21	4	4	791	
over 3 til 6 Maaneder 3—6 —	33	34	84	115	84	67	49	46	36	51	21	4	6	630	
— 6—12 — 6—12 —	43	19	110	145	105	81	55	56	40	47	27	8	5	741	
— 1—3 Aar 1—3 ans	35	33	100	184	170	139	89	87	61	109	40	13	7	1067	
— 3—6 — 3—6 —	16	15	24	73	114	89	90	81	66	100	62	17	6	753	
— 6 Aar 6 ans et plus ...	3	14	9	34	46	64	68	79	77	113	72	27	4	610	
Uangivet <i>inconnu</i>	39	18	34	57	41	30	36	41	38	63	37	17	122	573	
I alt <i>total</i> ...	219	188	479	746	672	557	458	439	354	529	280	90	154	5165	

efter Sygdommens Varighed paa Anmeldelsesdagen.

cas de tuberculose en 1906.

Kvinder i Alderen *sex* fém.

-10 Aar <i>ans</i>	10-15 Aar	15-20 Aar	20-25 Aar	25-30 Aar	30-35 Aar	35-40 Aar	40-45 Aar	45-50 Aar	50-60 Aar	60-70 Aar	70 Aar og derover <i>70 ans</i> -	Uang. Alder <i>age incansu</i>	Kvinder ialt <i>total</i>
17	10	34	52	43	33	18	13	8	11	2	"	1	242
19	10	33	41	44	23	19	9	5	8	3	"	1	215
6	8	25	50	52	37	18	18	15	13	9	4	3	258
6	13	31	74	73	44	46	31	22	19	12	5	3	379
3	3	10	25	43	39	29	19	13	17	13	5	1	220
"	5	4	10	19	17	23	26	23	21	10	5	1	164
20	7	23	10	16	14	14	14	10	13	12	10	9	172
71	56	160	262	290	207	167	130	96	102	61	29	19	1650
13	21	41	33	44	20	21	9	4	3	1	"	"	210
13	12	28	35	35	23	15	9	6	7	3	"	"	186
10	18	26	44	30	30	17	14	12	6	3	1	"	211
6	24	25	47	61	34	30	11	13	12	7	2	2	274
3	2	12	19	27	21	19	16	12	21	10	2	3	167
2	2	3	6	15	18	14	19	11	16	13	10	1	130
4	5	10	13	7	12	7	3	3	2	4	4	43	117
51	84	145	197	219	158	123	81	61	67	41	19	49	1295
39	64	112	86	87	43	33	20	12	13	4	4	1	518
30	54	80	81	68	47	34	30	16	21	12	2	3	476
20	53	74	102	98	75	47	39	23	28	23	2	2	586
21	49	71	126	94	93	55	46	36	41	19	4	6	661
12	15	20	66	83	55	59	35	36	54	39	18	3	495
2	10	6	12	34	35	61	45	42	60	59	24	3	393
29	22	30	38	29	29	20	20	16	20	23	10	62	348
153	267	393	511	493	377	309	235	181	237	179	62	80	3477
69	95	187	171	174	96	72	42	24	27	7	4	2	970
62	76	141	157	147	93	68	48	27	36	18	"	4	877
36	79	125	196	180	142	82	71	50	47	35	7	5	1055
33	86	127	247	228	171	131	88	71	72	38	11	11	1314
4	20	42	110	153	115	107	70	61	92	62	25	7	882
8	17	13	28	68	70	98	90	76	97	82	39	5	687
53	34	63	61	52	55	41	37	29	35	39	24	114	637
275	407	698	970	1002	742	599	446	338	406	281	110	148	6422

Tabel IV. Sygdommens Varighed paa Anmeldelsesdagen
Durée de la maladie (antécédente à l'annonce) des per-

Sygdommens Varighed <i>Durée de la maladie</i>	Mænd i Alderen <i>sexes masc.</i>													
	—10 Aar <i>ans</i>	10—15 Aar	15—20 Aar	20—25 Aar	25—30 Aar	30—35 Aar	35—40 Aar	40—45 Aar	45—50 Aar	50—60 Aar	60—70 Aar	70 Aar og derover <i>70 ans</i>	Uang. Alder <i>âge inconnu</i>	Mænd i alt <i>total</i>
1. Hovedstaden <i>la capitale</i>														
3 Mndr. og derunder 0—3 mois over 3 til 6 Maaneder 3—6 —	3	2	2	2	6	5	4	7	3	5	1	"	"	40
— 6—12 — 6—12 —	3	2	3	2	1	5	3	4	3	9	3	"	"	38
— 1—3 Aar 1—3 ans	1	1	2	7	7	4	2	4	2	4	2	"	"	36
— 3—6 — 3—6 —	1	"	4	6	10	3	9	7	5	13	3	1	"	62
— 6 Aar 6 ans et plus ...	1	"	2	8	5	8	6	5	3	6	7	1	1	53
Uangivet <i>inconnu</i>	"	"	1	"	2	2	3	3	6	10	2	1	"	30
	13	"	2	10	8	5	6	12	10	13	8	3	16	106
I alt total...	22	5	16	35	39	32	33	42	32	60	26	6	17	365
2. Provinsbyerne <i>villes de prov.</i>														
3 Mndr. og derunder 0—3 mois over 3 til 6 Maaneder 3—6 —	1	1	6	3	2	1	1	"	1	1	1	"	"	18
— 6—12 — 6—12 —	"	1	5	8	3	"	5	2	1	1	"	"	2	28
— 1—3 Aar 1—3 ans	1	"	4	6	4	2	3	2	3	2	1	2	"	30
— 3—6 — 3—6 —	1	4	2	6	5	8	4	3	"	4	3	3	"	43
— 6 Aar 6 ans et plus ...	"	1	1	4	8	2	4	4	4	5	4	"	1	38
Uangivet <i>inconnu</i>	"	"	1	"	1	2	1	2	5	3	4	2	"	21
	4	2	5	5	3	3	6	2	1	2	5	"	36	74
I alt total...	7	9	24	32	26	18	24	15	15	18	18	7	39	252
3. Landdistrikterne <i>comm. rur.</i>														
3 Mndr. og derunder 0—3 mois over 3 til 6 Maaneder 3—6 —	9	5	8	8	5	4	3	3	"	2	3	2	"	52
— 6—12 — 6—12 —	5	1	6	10	6	2	2	5	2	9	5	1	1	55
— 1—3 Aar 1—3 ans	3	2	9	9	2	8	4	4	2	10	7	4	1	65
— 3—6 — 3—6 —	2	3	14	24	23	12	5	3	5	12	10	4	1	118
— 6 Aar 6 ans et plus ...	1	1	2	4	7	10	3	12	6	9	13	5	"	73
Uangivet <i>inconnu</i>	"	"	"	2	3	5	2	4	8	12	16	9	"	61
	7	7	14	20	15	11	9	6	9	17	12	7	62	196
I alt total...	27	19	53	77	61	52	28	37	32	71	66	32	65	620
4. Hele Landet <i>le Danemark</i>														
3 Mndr. og derunder 0—3 mois over 3 til 6 Maaneder 3—6 —	13	8	16	13	13	10	8	10	4	8	5	2	"	110
— 6—12 — 6—12 —	8	4	14	20	10	7	10	11	6	19	8	1	3	121
— 1—3 Aar 1—3 ans	5	3	15	22	13	14	9	10	7	16	10	6	1	131
— 3—6 — 3—6 —	4	7	20	36	38	23	18	13	10	29	16	8	1	223
— 6 Aar 6 ans et plus ...	2	2	5	16	20	20	13	21	13	20	24	6	2	164
Uangivet <i>inconnu</i>	"	"	2	2	6	9	6	9	19	25	22	12	"	112
	24	9	21	35	26	19	21	20	20	32	25	10	114	376
I alt total...	56	33	93	144	126	102	85	94	79	149	110	45	121	1237

hos de i Aaret 1906 af Tuberkulose døde Personer.

sonnes décédées en 1906 victimes de la tuberculose.

Kvinder i Alderen <i>sexæ fém.</i>													Kvinder i alt <i>total</i>
--10 Aar <i>ans</i>	10—15 Aar	15—20 Aar	20—25 Aar	25—30 Aar	30—35 Aar	35—40 Aar	40—45 Aar	45—50 Aar	50—60 Aar	60—70 Aar	70 Aar og derover <i>70 ans</i> --	Uang. Alder <i>âge inconnu</i>	
3	1	1	3	5	"	2	3	1	"	"	"	"	19
6	"	5	3	7	3	3	2	"	"	1	"	"	30
1	2	1	8	7	6	1	4	1	3	3	"	"	37
"	4	6	15	15	8	10	5	1	4	4	"	"	74
"	1	4	2	6	8	3	1	3	3	1	2	"	34
"	"	1	"	3	1	3	3	1	2	1	"	"	15
11	5	11	4	4	9	3	6	5	7	7	8	7	87
21	13	29	35	47	35	25	24	12	19	17	11	8	296
6	1	7	3	1	5	4	3	1	1	"	"	"	32
4	1	3	7	3	8	3	2	4	1	1	"	"	37
2	5	6	9	2	5	2	5	3	2	1	"	"	42
1	5	3	11	11	8	4	2	5	5	1	"	"	56
"	"	2	5	11	2	3	4	3	7	2	1	1	41
1	"	"	"	1	2	"	3	3	4	4	"	"	18
2	"	6	5	5	6	4	1	1	1	3	3	43	80
16	12	27	40	34	36	20	20	20	21	12	4	44	306
18	12	14	8	10	8	2	4	1	2	1	1	"	81
5	11	19	13	3	3	5	4	6	1	1	"	"	71
3	15	16	19	21	15	9	4	5	6	10	1	1	125
4	11	15	24	22	28	12	8	6	10	6	"	1	147
2	1	1	13	17	6	10	4	10	11	15	4	1	95
"	1	1	"	9	2	4	5	7	13	18	8	"	68
23	15	22	23	13	22	15	11	10	15	17	3	57	246
55	66	88	100	95	84	57	40	45	58	68	17	60	833
27	14	22	14	16	13	8	10	3	3	1	1	"	132
15	12	27	23	13	14	11	8	10	2	3	"	"	138
6	22	23	36	30	26	12	13	9	11	14	1	1	204
5	20	24	50	48	44	26	15	12	19	11	2	1	277
2	2	7	20	34	16	16	9	16	21	18	6	3	170
1	1	2	"	13	5	7	11	11	19	23	8	"	101
36	20	39	32	22	37	22	18	16	23	27	14	107	413
92	91	144	175	176	155	102	84	77	98	37	32	112	1435

Tabel V. Antal Tuberkulose-tilfælde samt Dødsfald
Cas de tuberculose et décès après la tuberculose.

	Embedsmænd og liberale Erhverv <i>production innama- térælle</i>	Bestillingsmænd <i>employés</i>	Lærere <i>instituteurs</i>	Godsejere, Proprietærer, Forpagtere <i>grands propriétaires</i>	Gaardmænd <i>paysans propriétaires</i>	Husmænd, Bølsmænd, Parcelister <i>petites propriétaires</i>	Mejeri <i>laiterie</i>	Arbejdsmænd <i>journaliers</i>	Fabrikanter og større Industridrivende <i>industrielle</i>	Haandværkere <i>maîtres artisans</i>
Hele Landet.										
Mænd <i>sexe masc.</i>										
Antal Tuberkulose-tilfælde										
<i>cas de tuberculose</i>										
Under 15 Aar <i>ans</i>	2	18	2	"	34	74	"	70	"	29
15—18 Aar	2	3	2	"	11	6	3	9	"	1
18—25 —	2	27	8	1	39	12	10	56	2	4
25—30 —	3	32	19	3	24	27	5	80	2	61
30—60 —	37	106	31	5	189	268	3	536	10	141
60 Aaro. derover <i>60 ans</i> — Uang. Alder <i>âge inconnu</i>	5	11	3	1	39	66	"	56	2	29
	1	"	2	"	7	10	"	11	"	6
I alt <i>total</i>	52	197	67	10	343	463	21	818	16	271
Heraf Døde										
<i>dont décédés</i>										
Under 15 Aar <i>ans</i>	2	6	"	"	5	20	"	14	"	7
15—18 Aar	1	1	"	"	4	2	1	3	"	1
18—25 —	"	3	2	1	10	3	1	11	"	"
25—30 —	"	2	1	"	1	5	3	18	"	7
30—60 —	6	18	4	"	44	63	1	108	4	28
60 Aaro. derover <i>60 ans</i> — Uang. Alder <i>âge inconnu</i>	3	4	"	1	18	28	"	16	2	11
	"	"	"	"	5	7	"	8	"	5
I alt <i>total</i>	12	34	7	2	87	128	6	178	6	59
Kvinder <i>sexe fem.</i>										
Antal Tuberkulose-tilfælde										
<i>cas de tuberculose</i>										
Under 15 Aar <i>ans</i>	2	36	8	2	61	121	"	106	1	45
15—18 Aar	3	7	4	3	44	30	2	17	"	10
18—25 —	10	21	33	3	76	75	3	90	4	50
25—30 —	14	47	25	3	75	67	3	102	4	65
30—60 —	44	98	53	17	282	362	9	368	9	176
60 Aaro. derover <i>60 ans</i> — Uang. Alder <i>âge inconnu</i>	1	6	7	"	46	64	"	39	"	24
	"	5	"	"	4	10	"	9	"	7
I alt <i>total</i>	74	220	130	28	588	729	17	731	18	377
Heraf Døde										
<i>dont décédés</i>										
Under 15 Aar <i>ans</i>	"	11	2	1	13	30	"	36	1	11
15—18 Aar	1	1	1	1	13	9	1	4	"	4
18—25 —	2	4	3	"	13	15	1	16	1	14
25—30 —	1	8	1	"	17	17	"	20	"	11
30—60 —	10	17	7	4	61	68	3	77	2	38
60 Aaro. derover <i>60 ans</i> — Uang. Alder <i>âge inconnu</i>	"	1	3	"	9	24	"	9	"	7
	"	3	"	"	1	3	"	5	"	6
I alt <i>total</i>	14	45	17	6	127	166	5	167	4	91

af Tuberkulose: Fordeling efter Erhverv.

Répartition d'après la profession.

Faglærte Arbejdere <i>ouvriers instruits</i>	Svensker <i>contouriers</i>	Gartnerne <i>jardiniers</i>	Selvstændige Bøværter- ningsdrivende <i>restaurateurs</i>	Medhjælpere i Bøværter- faget <i>assistants des restaurateurs</i>	Andre selvstændige Handlende <i>autres mar- chands</i>	Handelsmedhjælpere <i>assistants dans le com- merce</i>	Fiskeri og Søfart <i>pêche et navigation</i>	Tyende <i>domestiques</i>	Offentlig understøttede <i>sous la charité publique</i>	Partikuliers, Rentiers og Aftægtsfolk <i>rentiers et pensionnés</i>	Andre Erhverv <i>autres métiers</i>	Uangivet Erhverv <i>métier non indiqué</i>	I alt <i>total</i>
51	"	1	2	2	14	7	6	10	2	"	13	70	407
63	"	3	"	5	1	19	1	58	4	"	13	13	217
373	"	2	"	15	7	104	31	237	3	"	41	34	1008
170	"	9	3	10	25	58	31	83	5	1	14	7	672
440	"	10	19	26	155	55	59	97	43	18	56	33	2337
51	"	2	7	"	21	3	9	3	19	27	6	10	370
12	"	1	2	2	3	3	4	3	6	2	5	74	154
1160	"	28	33	60	226	249	141	491	82	48	148	241	5165
7	"	"	"	"	2	2	5	4	"	"	4	11	89
15	"	"	"	"	"	2	"	10	1	"	1	6	48
66	"	"	"	3	1	14	7	43	2	"	8	14	189
29	"	3	2	2	5	7	10	18	3	"	5	5	126
99	"	3	6	6	37	8	17	18	9	6	12	12	509
21	"	2	2	"	9	1	3	1	7	15	3	8	155
8	"	"	"	1	"	1	2	2	6	2	1	73	121
245	"	8	10	12	54	35	44	96	28	23	34	129	1237
75	4	2	5	1	21	"	14	26	4	1	26	121	682
16	10	"	1	1	8	11	5	142	3	1	9	93	420
91	96	3	3	1	34	79	11	372	6	1	41	145	1248
114	77	3	4	4	29	42	20	162	1	2	42	97	1002
253	104	21	21	3	102	46	46	148	18	11	85	255	2531
15	2	2	3	"	7	"	5	6	32	14	14	104	391
5	1	1	2	1	3	1	2	3	1	12	1	80	148
569	294	32	39	11	204	179	103	859	65	42	218	895	6422
23	1	1	1	"	2	"	2	7	"	"	4	37	183
7	3	"	1	"	"	2	1	19	1	"	1	23	93
17	24	"	"	"	7	13	2	54	1	1	4	34	226
18	10	"	"	1	6	7	3	26	1	"	4	25	176
52	10	3	8	"	12	8	8	27	3	2	15	81	516
4	1	1	2	"	3	"	2	3	11	6	5	38	129
2	"	1	2	"	"	"	2	1	1	7	1	77	112
123	49	6	14	1	30	30	20	137	18	16	34	315	1435